

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Duorum doctorum virorum paritas, amicitia, casus miserandus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

lius, apud dubitantes, stabiliendæ, tres dabo testes, eosque integros, incorruptos, religiosos. Primus est Petrus Barocius Episcopus Paduanus, qui tres libros scripsit ediditque, de modis se se ad mortem præparandi, author æquè doctus ac pius. Alter testis est, Augustinus Viuus Augustinianum Ordinem professus, qui lingua Italica librum de studio veræ sapientiæ in lucem misit; in quo etiam D. Antoninum citat, qui meritò pro tertio teste potest admitti. Hi si non sufficiunt, adduco testem quartum, omni exceptione maiorem, eminentissimum Cardinalem Robertum Bellarminum, qui non dubitavit eandem historiam, tamquam verissimam, in exemplum, calamo describere, libroque suo inserere. Hos autem testes non eò tantùm collegi, ut rei auctoritas concilietur; sed etiam, ut (quia singuli compendijs vtuntur, & alij alia omittunt, alij alia referunt) constet, quid scribant vniuersi, neque, quod apud vnum non reperitur, ego autem ex alio habeo, videar meo ingenio affinxisse. Quamquam, quod Tacitum aliosque profanos Authores video passim facere, atque meo instituto maximè seruit, mores & documenta ex officio sim additurus. Historiam igitur ordior, quâ docentur morientes esse cautiore.

Paduæ, in celeberrima tunc Academia, aliquando, inter varios atque insignes, tum studiosos, tum Professores, duo maximè viri eminuerunt. Quatuor sunt, quæ in Academijs faciunt eminentes, diligentia, ingenium, eruditio, & pietas. Habeat ingenium aliquis, sicut Aristoteles; si desit diligentia, erit sicut gleba bona, sed inarata, in qua, vice frugum, spinæ crescent. Sit in aliquo diligentia, qualis in Cleanthe fuit; si careat ingenio, erit sicut qui domum ædificat in arena, aut sine fundamento; dies, & annos, oleum & operam perdet. In his duobus viris vtrumque fuit coniunctum, ut ingenium diligentia excoleret, & industria in saxo non seminaret. Quare neque fructus fuit desideratus. Nam, ut plerumque fit, eruditio respondit labori. Sicut enim militis præstantia, in congressu cum hoste se se exerit, ita istorum doctrina eluxit in publicis actibus Academicæ. Nemo illis acutiùs, nemo clariùs disputauit. Illorum aduentu omnes exhilarabantur; illorum argumentis omnes doceban-

Rrrr

ceban-

Petr. Baroc.
lib. 2. de præ-
parat. ad
mortem.
Augustin. Vi-
uus de studio
veræ Sapien-
tiæ. part. 4.
cap. 9.
Bellarm. l. 2.
de arte bene
moriendi.
cap. 9.

II.

cebantur; adeò, vt, Petro Barocio teste, communi fama diceretur, non posse excellentiores, in tota Vniuersitate, reperiri disputatores. Quid est autem doctrina sine virtute? Gladius in manu furiosi; dens fulmineus in ore apri; telum ad nocendum, non ad defendendum emptum. Virtutis expers, si sit doctus, est armata impietas; mel in veneno. At non tales erant isti, & pia eruditione, & docta virtute, apud omnes, clari. Nam, inter multas atque eximias virtutes, singulari pietate & urbem, & Academiam illuminabant; neque vspiam, nisi aut in templo, inter rem sacram; aut in Lycéo, inter Doctores; aut in Musæo domi inter libros conspiciebantur. Hos similitudo ingenij, doctrinæ, & morum facillè conciliabat; vt nulli ijs essent, inter se, amiciores. Solo domicilio distungebantur; cetera omnia erant illis communia, libri, sermones, mensa. Dixisses, in duplici vultu, tamquam in Iano quodam, vnum animum habitare. Dixisses Pyladem & Orestem conuenisse. Dixisses Castorem & Pollucem ex eodem ouo prodijisse. Dulcis res est amicitia, sed quò dulcior est coniunctio cum amico, eò amarior iactura, si ab eo separeris. Quod etiam his contigit; nam quos nulla suspicio, nullus susurro, lis nulla vquam sejunxit, mors diuulsi, quæ vnum eorum rapuit. Luctum tamen superstitis mitigauit, memoria innocentis, & vitæ, in defuncto, æternâ gloriâ dignæ. Quid enim non sperare jubeat, tanta precum assiduitas? castimonia? rerum diuinarum amor? ac denique mors ipsa talis, qualis à quolibet Christiano esset optanda; si, quæ oculis cerni possunt, aspiciantur. Nam omnibus vtique Sacramentis diuinis munitus decessit; siquidem peccata confessione diluit, ad futurum iter viatico, ad luctam agonemque extremum oleo sacro instructus. Ob hæc talia sodalis illius credidit, animam eius ex ore ad cælum, rectis lineis, euolasse. Nec sodalis dumtaxat, sed ceteri quoque omnes eiusdem opinionis extiterunt. O tremenda Dei iudicia! cum is, qui in vita relictus erat, domi, in sua Bibliotheca, solus federet, diuinisque litteris operam daret perscrutandis (erat enim Theologus) adfuit inopinatò defunctus solâ facie noscendus; & veste; nam

Eosdem

Eosdem habuit secum, quibus est elatus amictus:

Eosdem oculos; lateri vestis adusta fuit.

Quid dico, adusta? flammis undique, velut è furno erumpentibus, incendiaque longè & latè spargentibus formidanda. Externavit videntem tam miserandi amici spectrum, diuque metu obmutuit. Sed tandem, remigrante animo, desiderioque succurrendi, Effare, inquit, amicorum optime, quanam ista facies? aut qua causa tam dira patiendi? & quousque se se hi tui cruciatus extendent? quis tæ te tuis supplicijs eripiendi est modus? qua ratio? si elemosynis potes iuvare; si lenari precibus; si liberari jejunijs; si curari peregrinationibus sacris, indica; nullis pecunijs parcam; noctes diesque, pro te DEVM precabor; pane & aqua contentus vitam traham; ad limina Apostolorum; ad D. Iacobum, ad Domini nostri sepulchrum, trans ipsa maria, proficiscar. Amani te semper, amorem meum mors tua non extinxit: nec terminus ullus mea positus est charitati. Hæc ubi dixit: alto suspirio ignitus Spiritus ingemiscens in eiusmodi verba, lamentabili voce, erupit: Omittes elemosynas, pro me effundere; preces tuas, ac jeiunia tua tibi servas; nihil efficias, si vsq; ad utramque pro me Indiam fueris peregrinatus. In eo statu sum, ut hac omnia nihil me amplius possint iuvare. A iusto iudice DEO, ad atrocissimos ignes damnatus sum; quorum tamen omnium atrocitatem tolerabilem arbitrarer, si, post mille eos saltem annos, sperarem finiendos. Si calidioris, in aestate, solis flagrantiam censes omnibus modis vitandam, cogita, quid sint mille in ignibus anni? Et tamen hos patienter ferrem. Quid dicam, mille annos? Nosti quid dicat Christus: Ite maledicti in ignem aeternum. Nescit hic ignis finem. Tam diu durabit, quàm diu DEVS erit. Adèò extenditur, ut si damnatus totis mille annis vel unicam lachrymulam funderet, plus aquarum effusus esset, quàm à condito orbe, per Paduam descendit; quàm Oceanus occupat; quàm ipsum totum hoc Vniuersum vsque ad firmamentum posset continere. Aeternum, aeternum! sola hæc aeternitas, res est adèò formidabilis, ut, si omnis illius pœna non maior esset, quàm musca morsus, tamen intolerabilis esset. Nunc cum ignis ibi & omnis confluat cruciatus, meritò præ illo eligenda essent omnia huius vita tormenta. Quisquis hic miser est, ad breue tempus miser est: quisquis in inferno miser est, aeternum est miser:

Rrrr 2

Matth. 25:

Ludouic.
Granat. lib 1:
Ducis pecc.
art 10.

ser: sine fine est miser, miserrimè est miser. Postquam ibi aliquis mille annis fuit excruciatuſ, nondum est finis: immò postquam millies mille annis fuerit tortus, nihil adhuc ademptum erit de aternitate. O aternitas! ò aterna aternitas, quàm longa es? quàm raro ab hominibus expenderis? Quis te verbis potest explicare, ò aternitas? Cogita mille annos; cogita millies mille annos; cogita tot annos, quot temporum momenta, à condito orbe, ad interitum eius fuerunt & erunt, adhuc nihil erunt cum aternitate comparata. Fumus tormentorum eorum ascendet in sacula seculorum. Quid est, in sacula seculorum? Vellem dicere, non possum dicere. Quàm diu DEVS DEVS erit, erunt & illa tormenta, qua verbis explicari, aut mente concipi satis numquam possunt. Va nobis nunc & in perpetuum: va nobis, qui nati sumus, & mori non possumus. Mors hæc est sine morte; finis sine fine; vita sine vita; quia à DEO, & ab aterna vita separata est; separata ab Angelorum & Beatorum omnium societate; conjuncta cum diabolicis & omnibus damnatis. Ubi aternus dolor; aternum va; aternus stridor dentium; aternum pœnitere; aternus clamor, nemine exaudiente: aterna desperatio. Nam si vel vllus Arithmeticus posset tantum numerum reperire, qui pœnam nostram terminaret; iam summo nos gaudio afficeret: sed post centum millia millionum, non finientur anni aternitatis. Si tot milliones essent, quot arena maris, tamen finis posset sperari: nunc etiam post tot annorum milliones, nihil adhuc demptum erit de rota nostra aternitatis. Si nobis à DEO concederetur, vel ipsi Mûndo par mons, aut etiam ipsum calum excedens, de quo, post decies centies millies annos, auicula arenulam minutissimam, qua vel decima mily pars esset, auferre posset; speraremus tandem, montem, & cum eo pœnam nostram exhaustum iri; & magnas DEO gratias ageremus. Sed actum est. In ignem aternum missi sumus. Heu mihi, heu mihi!

III.

Hoc tam terrifico supplicio audito, absque dubio Lector, cum damnati istius amico, scire volet causſam damnationis. Quam damnatus disertè exposuit, sed vt diuinæ justitiæ vis tanto clariùs intelligatur, aliquid præfandum mihi est de tentatione. Elicuit Moyſes è petra Horeb aquam, & vocauit nomen loci illius Tentatio, propter iurgium filiorum Israël, & quia tentauerunt Dominum, dicentæ: Estne Dominus in nobis, an non? Totus Mundus

Adamus
Sasbout. hō.
Dom. I.
Quadrag.

Apos. 34. 11.

Exod. 17. 7.